

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องค่านิยมหลัก 12 ประการ สำหรับนักเรียนโรงเรียนหนองแวงวิทยานุกูล การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้หลักการของการวิจัยตามแนวคิดของ Kemmis and Mc Taggart เป็นกระบวนการในการศึกษาประกอบไปด้วยการปฏิบัติ 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติการ 3) การสังเกตการณ์ และ 4) การสะท้อนกลับ (องอาจ นัยพัฒน์, 2551, หน้า 301 – 303) ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. ความมุ่งหมายของการวิจัย
3. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผลการวิจัย
6. ข้อเสนอแนะ

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 18 คน ประกอบด้วย ผู้วิจัย 1 คน ครู และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนหนองแวงวิทยานุกูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จำนวน 17 คน
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 76 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิทยากร จำนวน 2 คน นักเรียนในโรงเรียน หนองแวงวิทยานุกูล จาก 12 ห้อง ห้องละ 3 คน โดยเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียน เก่ง ปานกลาง และอ่อน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง รวม 36 คน ผู้ปกครองนักเรียน ที่เป็น ผู้ปกครองของนักเรียน จำนวน 36 คน

3. กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องตามหลัก 12 ประการ ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนหนองแวงวิทยานุกูล ปีการศึกษา 2560 จำนวน 264 คน

ความมุ่งหมายในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหาการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องตามหลัก 12 ประการ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนหนองแวงวิทยานุกูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องตามหลัก 12 ประการสำหรับนักเรียนในโรงเรียนหนองแวงวิทยานุกูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
3. เพื่อติดตามผลการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องตามหลัก 12 ประการ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนหนองแวงวิทยานุกูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ซึ่งรายละเอียด ของการดำเนินการวิจัยในแต่ละขั้นตอน มีดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผน (Planning) ประกอบด้วย

1. ศึกษาสภาพ และปัญหาการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องตามหลัก 12 ประการ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนหนองแวงวิทยานุกูล ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสภาพ ปัญหาในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องตามหลัก 12 ประการ สัมภาษณ์ ผู้บริหารโรงเรียนและครูหัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ผู้ปกครอง กำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการพัฒนา วางแผนกำหนดการดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการ (Action)

ผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมหาแนวทางในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องตามหลัก 12 ประการ สำหรับนักเรียนโรงเรียนหนองแวงวิทยานุกูล ดังนี้

1. การพัฒนาบุคลากรเพื่อจัดกิจกรรมที่สอดคล้องค่านิยมหลัก 12 ประการ โดย 1) การศึกษาดูงานโรงเรียนตัวอย่างที่โรงเรียนนางวราษฏร์รังสรรค์ ซึ่งเป็นโรงเรียนตัวอย่าง ในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2560 2) การอบรมเชิงปฏิบัติการ ในวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2560 ระยะเวลาการอบรมเชิงปฏิบัติการ 1 วัน
2. การดำเนินกิจกรรมที่สอดคล้องค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามนโยบายสำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ ประกอบด้วย
 - 1) มีความรักชาติ ศาสนา พุทธศักราช บ่งชี้ คือ ร่วมกิจกรรม เข้าแถวยืนตรงเคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติ ร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาที่ตนนับถือ และร่วมกิจกรรมวันสำคัญที่เกี่ยวกับการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์พระมหากษัตริย์
 - 2) ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม พุทธศักราช บ่งชี้ คือ ประพฤติปฏิบัติตนตาม ความเป็นจริงที่แสดงถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง ยอมรับผลการกระทำของตนเอง และผู้อื่น เสียสละกำลังกาย กำลังทรัพย์ และสติปัญญา ในการช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม และควบคุมตนเองเมื่อประสบความยากลำบาก และไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย
 - 3) กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ พุทธศักราช บ่งชี้ คือ การประพฤติ ปฏิบัติตนที่แสดงถึงการรู้จักบุญคุณ และการตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ และผู้มีพระคุณเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือภารกิจการงาน ปฏิบัติตนตามคำสั่งสอนที่ถูกต้อง และเหมาะสม และตอบแทนบุญคุณของ พ่อแม่ ผู้ปกครองครูบาอาจารย์ และผู้มีพระคุณ
 - 4) ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม พุทธศักราช บ่งชี้ คือ แสวงหาความรู้ทั้งทางตรง และทางอ้อม มุ่งมั่นตั้งใจเพียรพยายามในการศึกษา และปฏิบัติงาน และแก้ปัญหา และพัฒนาสิ่งใหม่ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ
 - 5) รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม พุทธศักราช บ่งชี้ คือ เข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมที่เป็นไทย ภาคภูมิใจในความเป็นไทยใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง เลือกใช้สินค้าไทย แสดงกิริยามารยาทไทยจนเป็นแบบอย่างที่ดี และอนุรักษ์ สืบทอดวัฒนธรรม และประเพณีไทยอันงดงาม
 - 6) มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน ประพฤติตนตามหลักศีลธรรมอันดีงามปฏิบัติ และเข้าร่วมกิจกรรมของศาสนาที่ตนนับถือ อย่างสม่ำเสมอจนเป็นแบบอย่างที่ดี ปฏิบัติโดยยึดตามกติกา ข้อตกลง กฎ ระเบียบของ

สถานศึกษา หวังดีโอบอ้อมอารี ช่วยเหลือผู้อื่นตามโอกาส และให้แบ่งปัน เอื้อเฟื้อ และช่วยเหลือผู้อื่น

7) เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง พฤติกรรมบ่งชี้ คือ เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข เคารพสิทธิของผู้อื่น ปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

8) มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักเคารพผู้ใหญ่ พฤติกรรมบ่งชี้ คือ ตรงต่อเวลา ประพฤติตรงตามคำสั่งหรือข้อบังคับของสถานศึกษา และเคารพและนอบน้อมต่อผู้ใหญ่

9) มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พฤติกรรมบ่งชี้ คือ คิดดี พูดดี ทำดี สุภาพเรียบร้อย อ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานภาพ และ กาลเทศะ รอบคอบเหมาะสมกับวัย สถานการณ์ และบทบาทของตนเองตามแนวพระราชดำรัส

10) รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตาม พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้ยามจำเป็น มีไว้พอกิน พอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และพร้อมขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมี ภูมิคุ้มกันที่ดี พฤติกรรมบ่งชี้ คือ ใช้วัสดุถูกต้อง พอเพียง และเหมาะสมกับงาน เก็บออม ถนอมใช้ทรัพย์สิน สิ่งของให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายสำเร็จ ตามกำหนด คำนึงถึงความปลอดภัยของตนเอง และผู้อื่น

11) มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจ ฝ้ายต่ำ หรือกิเลส มีความละอาย เกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา พฤติกรรมบ่งชี้ คือ ดูแลรักษาสุขภาพร่างกายตามสุขอนามัย ไม่เกี่ยวข้องกับบาปามุข ไม่นำทรัพย์สิน ของผู้อื่นเป็นของตนเอง และหลีกเลี่ยงแหล่งมั่วสุ่ม

12) คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่า ผลประโยชน์ของตนเอง พฤติกรรมบ่งชี้ คือ มีจิตอาสาอุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อสังคม และส่วนรวม และเสียสละความสุขส่วนตน เพื่อทำประโยชน์แก่ผู้อื่น

โดยดำเนินการ 8 กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมหน้าเสาธง กิจกรรมคนดีศรีหนองแวง กิจกรรมยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กิจกรรมตัดบาตร ข้าวสารอาหารแห้ง กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน กิจกรรมวินัยดี พาทีไพบระ

กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และกิจกรรมดอกแวงฟุ้งกลิ่นคืนถิ่นรากเหง้า โดยดำเนินกิจกรรมที่สอดคล้องตามค่านิยม 12 ประการ สำหรับนักเรียน วงรอบที่ 1 ตั้งแต่วันที่ 15 พฤษภาคม 2560 ถึง 21 กรกฎาคม 2560 และวงรอบที่ 2 ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม 2560 ถึง 10 กันยายน 2560

ขั้นที่ 3 การสังเกตการณ์ (Observation)

3.1 สังเกตการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องตามค่านิยมหลัก 12 ประการ

3.2 สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไป ซึ่งได้รับมอบหมายให้ติดตามผล การพัฒนาการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องตามค่านิยมหลัก 12 ประการสำหรับนักเรียนโรงเรียนหนองแวงวิทยานุกูล

3.3 สัมภาษณ์ครูซึ่งเป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัย นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ผู้ให้ข้อมูล

3.4 นิเทศติดตามผล โดยเริ่มนิเทศติดตามผลตั้งแต่การอบรมเชิงปฏิบัติการวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2560 และขณะดำเนินการพัฒนากิจกรรมที่สอดคล้องตามค่านิยมหลัก 12 ประการสำหรับนักเรียนโรงเรียนหนองแวงวิทยานุกูล ตั้งแต่วันที่ 15 พฤษภาคม 2560 ถึง วันที่ 10 กันยายน 2560

3.5 สอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียน เกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมที่สอดคล้องตามค่านิยมหลัก 12 ประการ

3.6 สอบถามความพึงพอใจของผู้ร่วมวิจัย เกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียน เกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมที่สอดคล้องตามค่านิยมหลัก 12 ประการ

3.7 สอบถามความพึงพอใจของนักเรียน เกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียน เกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมที่สอดคล้องตามค่านิยมหลัก 12 ประการ

ขั้นที่ 4 การสะท้อนกลับ (Reflection)

ร่วมกันวิเคราะห์ และสรุปผลการดำเนินงานพัฒนากิจกรรมที่สอดคล้องตามค่านิยมหลัก 12 ประการ และรายงานผล

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพ และปัญหาการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องตามค่านิยมหลัก 12 ประการ สำหรับนักเรียนโรงเรียนหนองแวงวิทยานุกูล เป็นรายด้านดังนี้

1.1 สภาพการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องตามค่านิยมหลัก 12 ประการโรงเรียนหนองแวงวิทยานุกูล พบว่า โรงเรียนได้ดำเนินการพัฒนาครูเพื่อจัดกิจกรรมที่สอดคล้องตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ทั้ง 8 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมหน้าเสาธง 2) กิจกรรมคนดีศรีหนองแวง 3) กิจกรรมยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) กิจกรรมตัดกระดาษอาหารแห้ง 5) กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน 6) กิจกรรมวินัยดี พาทีไฟเราะ 7) กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และ 8) กิจกรรมดอกแวงฟุ้งกลิ่น คีนถิ่นรากเหง้า การจัดกิจกรรมยังไม่มีอย่างต่อเนื่อง และยังขาดแบบแผนการดำเนินงานที่เป็นระบบ ทำให้การจัดกิจกรรมไม่บรรลุเป้าหมาย

1.2 ปัญหาการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องตามค่านิยมหลัก 12 ประการ พบว่า

1.2.1 ประสบปัญหาขาดความรู้ ความเข้าใจ และขาดทักษะในการจัดกิจกรรมทั้ง 8 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมหน้าเสาธง 2) กิจกรรมคนดีศรีหนองแวง 3) กิจกรรมยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) กิจกรรมตัดกระดาษอาหารแห้ง 5) กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน 6) กิจกรรมวินัยดี พาทีไฟเราะ 7) กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และ 8) กิจกรรมดอกแวงฟุ้งกลิ่น คีนถิ่นรากเหง้า

1.2.2 ครูที่รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมมีจำนวนน้อย

2. แนวทางการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรม มี 3 แนวทาง ประกอบด้วย

2.1 การศึกษาดูงาน

2.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการ

2.3 การนิเทศติดตามผล

3. ผลการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องตามค่านิยมหลัก 12 ประการ พบว่า

3.1 การศึกษาดูงานโรงเรียนตัวอย่าง คณะครูซึ่งเป็นผู้ร่วมวิจัยของโรงเรียนหนองแวงวิทยานุกูล มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องตาม

ค่านิยมหลัก 12 ประการ สำหรับนักเรียนเพิ่มขึ้น ความพึงพอใจต่อการศึกษาดูงานของ ผู้ร่วมวิจัย อยู่ในระดับมากที่สุด

3.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการมากขึ้น ผู้ร่วมวิจัย มีระดับความพึงพอใจต่อการอบรมเชิงปฏิบัติการ อยู่ในระดับมากที่สุด

3.3 การนิเทศติดตามผล พบว่า ครูได้รับความช่วยเหลือในการจัด กิจกรรม 8 กิจกรรม ชี้แนะแนวทางการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ ได้อย่างถูกต้อง และเกิดความมั่นใจในการจัดกิจกรรม

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับ ค่านิยมหลัก 12 ประการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ครั้งนี้ ประกอบด้วย กิจกรรมหน้าเสาธง กิจกรรมคนดีศรีหนองแวง กิจกรรมยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กิจกรรมตักบาตรข้าวสารอาหารแห้ง กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน กิจกรรมวินัยดี พาทีไพเราะ กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และกิจกรรมดอกแวงฟุ้งกลิ่นคืน ถิ่นรากเหง้า ซึ่งเป็นกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนโรงเรียนหนองแวง วิทยานุกูล ตามนโยบายค่านิยมหลัก 12 ประการ เป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียน ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยมาอภิปราย ดังนี้

1. สภาพ และปัญหา การพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการสำหรับนักเรียนโรงเรียนหนองแวงวิทยานุกูล เป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 สภาพการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการโรงเรียน หนองแวงวิทยานุกูล พบว่า โรงเรียนได้ดำเนินการพัฒนาครูเพื่อจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับ ค่านิยมหลัก 12 ประการ ทั้ง 8 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมหน้าเสาธง 2) กิจกรรมคนดี ศรีหนองแวง 3) กิจกรรมยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) กิจกรรมตักบาตรข้าวสาร อาหารแห้ง 5) กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน 6) กิจกรรมวินัยดี พาทีไพเราะ 7) กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และ 8) กิจกรรมดอกแวงฟุ้งกลิ่น คืนถิ่นรากเหง้า การจัด กิจกรรมยังไม่มีอย่างต่อเนื่อง และยังขาดแบบแผนการดำเนินงานที่เป็นระบบ ทำให้การจัด กิจกรรมไม่บรรลุเป้าหมาย ที่เป็นเช่นนี้สืบเนื่องมาจากครูยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับ ค่านิยมหลัก 12 ประการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิยม บุญมีทองอยู่ (2556, บทคัดย่อ)

ได้ศึกษาการวิจัย การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน พบว่า สภาพคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านข่าพิทยาคม ด้านครูผู้สอน พบว่า ครูปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลนักเรียน ทั้งด้านการเรียนการสอน และการกำกับดูแลพฤติกรรมต่างๆ ของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นเยาวชนที่ดีและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ด้านนักเรียน พบว่า สภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนมีฐานะยากจน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องไปทำงานต่างถิ่น ปล่อยให้เด็กเรียนอยู่กับญาติ ซึ่งไม่ค่อยมีเวลาอบรมสั่งสอนและนักเรียนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือกับการจัดกิจกรรมทางศาสนาหรือการบริจาคทำบุญ ผลงานวิจัยของ สุทธธัญญา โอบอ้อม (2557, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคของการพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีสถานะสมรส ร้อยละ 45.7 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 73.5 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 46.0 มีการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 59.1 เป็นข้าราชการ ร้อยละ 54.6 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี ร้อยละ 49.1 สำหรับการพัฒนาศักยภาพ บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม พบว่า ด้านการฝึกอบรม ด้านการศึกษา และด้านการพัฒนา รวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.04$, S.D. = 0.698) และเมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

1.2 ปัญหาการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ พบว่า ประสบปัญหาขาดความรู้ ความเข้าใจ และขาดทักษะในการสอดคล้องค่านิยมในกิจกรรมทั้ง 8 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมหน้าเสาธง 2) กิจกรรมคนดีศรีหนองแวง 3) กิจกรรมยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) กิจกรรมตักบาตรข้าวสารอาหารแห้ง 5) กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน 6) กิจกรรมวินัยดี พาทีโพเราะ 7) กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและ 8) กิจกรรมดอกแวงฟุ้งกลิ่น ดินถิ่นรากเหง้า ครูที่รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมมีจำนวนน้อย ที่เป็นเช่นนี้ สืบเนื่องมาจาก ครูผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมมีจำนวนน้อย และไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ไม่ได้รับการอบรมแนวทางการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ จึงทำให้ การจัดกิจกรรมดังกล่าว ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรนนท์ ศิลาแดง (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโรงเรียนบ้านโคกแสง ผลการวิจัย พบว่า การศึกษาปัญหาของการจัดการเรียนรู้แบบ

บูรณาการโรงเรียนบ้านโคกแสง จากการศึกษาสภาพและปัญหาของผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย เห็นว่าครูต้องได้รับการพัฒนาด้านผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ และด้านครู การจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้นำผลการวิเคราะห์เอกสารเข้าที่ประชุมเห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นรูปแบบที่เหมาะสมจะนำมาพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ และเหมาะสมสำหรับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดกลาง หากครูผู้สอนได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ น่าจะแก้ไขปัญหาคุณภาพการศึกษาของครู และนักเรียนให้ดีขึ้น อีกทั้งครูผู้สอนไม่มีความรู้เกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เนื่องจากยังไม่ได้รับการฝึกอบรมปัญหาดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อคุณภาพนักเรียนอย่างยิ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิยม บุญมีทองอยู่ (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิจัย การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน พบว่า ปัญหาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม ด้านครูผู้สอน พบว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ขาดการทำงานที่เป็นระบบ และต่อเนื่อง ด้านนักเรียน ผู้ปกครอง ไม่ค่อยมีเวลาอบรมสั่งสอนนักเรียน นักเรียนส่วนหนึ่งยังไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของทางโรงเรียนไม่รักษาสมบัติส่วนร่วม และไม่ปฏิบัติตามกฎ กติกาของสังคม

2. แนวทางการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาการจัดกิจกรรมนั้นมี 3 กิจกรรม คือ 1) ศึกษาดูงาน 2) อบรมเชิงปฏิบัติการ และ 3) นิเทศติดตามผลที่เป็น เช่นนี้ สืบเนื่องมาจากคณะผู้วิจัยได้ร่วมกันเสนอแนวทางที่จะทำให้ครู มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องค่านิยมหลัก 12 ประการ จะต้องไปเพิ่มพูนความรู้ด้วยการศึกษาดูงานโรงเรียนนางวราษฏร์รังสรรค์ ซึ่งเป็นโรงเรียนต้นแบบ และจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม หลังจากนั้นทำการนิเทศติดตามผลการจัดกิจกรรม ว่ามีด้านใดสำเร็จ ด้านใดยังไม่สำเร็จ เพื่อจะหาแนวทางในการพัฒนาต่อไป สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จีรนันท์ ศิลาแดง (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการโรงเรียนบ้านโคกแสง ได้ดำเนินการโดยใช้แนวทางการพัฒนา 3 ประการ ได้แก่ การศึกษาดูงาน การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน 3) การติดตามและประเมินผลการ

ดำเนินงานพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ พบว่า (1) ครูสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ (2) ครูสามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (3) ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมของครูในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหลังได้รับการพัฒนาสูงกว่าก่อนได้รับการพัฒนา สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นิยม บุญมีทองอยู่ (2556, หน้า 170–171) ได้ศึกษาการวิจัย การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ดำเนินการพัฒนาบุคลากรเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 โดยการพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย การศึกษาดูงาน การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศติดตามผล ผู้ร่วมวิจัยมีความพึงพอใจต่อการศึกษาดูงานโรงเรียนตัวอย่างอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความพึงพอใจต่อการอบรมเชิงปฏิบัติการของผู้ร่วมวิจัยอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธธัญญ์ โอบอ้อม (2557, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา พบว่า แนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนว พระพุทธศาสนา ซึ่งมีองค์ประกอบ คือ จะต้องเริ่มจากกระบวนการหรือวิธีการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ใน 3 ด้าน คือ T (training) การฝึกอบรม, E (education) การศึกษา และ D (development) การพัฒนา นำมาบูรณาการกับหลักพระพุทธศาสนา คือหลัก ไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ และปัญญา จะก่อให้เกิดศักยภาพของบุคลากร ใน 3 ด้าน คือทางด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านพฤติกรรมที่พึง ประสงค์ ดังนั้น แนวทางการพัฒนาสามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการ พัฒนาศักยภาพบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะได้แนวทางจากการสังเคราะห์ (Synthesis Model) คือ TED + SSP=KSA

3. ผลการนิเทศติดตามผล

3.1 การศึกษาดูงานโรงเรียนตัวอย่าง คณะครูซึ่งเป็นผู้ร่วมวิจัย ของโรงเรียนหนองแวงวิทยานุกูล ทำให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องตามค่านิยมหลัก 12 ประการ สำหรับนักเรียนเพิ่มขึ้น ที่เป็นเช่นนี้ สืบเนื่องมาจาก การศึกษาดูงาน เป็นวิธีการพัฒนาบุคลากรที่จะทำให้เกิดความคิดในด้านเปรียบเทียบ และเห็นตัวอย่างของการดำเนินงานในสถานที่ และสภาพการณ์ต่างๆ กัน เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขงานให้ดีขึ้น โดยการวิจัยครั้งนี้ ได้นำนำกลุ่มผู้ร่วมวิจัยไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนนางวราษฏร์รังสรรค์ ซึ่งดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมสำหรับนักเรียน จนเป็นที่ยอมรับ

ของบุคคลทั่วไป และได้รับรางวัลโล่พระราชทานของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะ ในการจัดกิจกรรมมากขึ้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นิยม บุญมีทองอยู่ (2556, หน้า 170-171) ได้ศึกษาการวิจัย การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ของนักเรียนโรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อการศึกษาดูงาน อยู่ในระดับมากที่สุด

3.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะ ในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการมากขึ้น ผู้ร่วมวิจัยมีระดับ ความพึงพอใจต่อการอบรมเชิงปฏิบัติการ อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้สืบเนื่องมาจากการอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นวิธีการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและทักษะการพัฒนาครู ในการจัดกิจกรรม ที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ ให้กับผู้เข้าร่วมอบรมโดยให้ ผู้เข้าร่วมประชุมลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ในสิ่งที่เรียนรู้จากวิทยากรที่มีความสามารถจัด กิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม เพื่อนำความรู้ และประสบการณ์ที่ได้รับจากการ อบรมไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงส่งผลให้ครูมี ความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรม สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นิยม บุญมีทองอยู่ (2556, หน้า 170-171) ได้ศึกษาการวิจัย การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์ของนักเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อการอบรม เชิงปฏิบัติการ อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธัญญาณ์ โอบอ้อม (2557, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ตามแนวพระพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่า การฝึกอบรมจะก่อให้เกิด ศักยภาพของบุคลากร ใน 3 ด้าน คือทางด้านความรู้ด้านทักษะ และด้านพฤติกรรมที่พึง ประสงค์ ดังนั้น แนวทางการพัฒนานี้สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มา ประยุกต์ใช้ในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะได้แนวทางจากการ สังเคราะห์ (Synthesis Model) คือ $TED + SSP = KSA$

3.3 การนิเทศติดตามผล พบว่า ครูได้รับความช่วยเหลือ ชี้แนะแนวทางการ จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการได้อย่างถูกต้อง และเกิดความมั่นใจ ในการจัดกิจกรรม นิยม บุญมีทองอยู่ (2556, หน้า 170-171) ได้ศึกษาการวิจัย การพัฒนา คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนของนักเรียนโรงเรียน

บ้านข้าพพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศติดตามผลทำให้ครู เกิดความมั่นใจ ในการจัดกิจกรรม ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมมากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จีรนนท์ ศิลาดัง (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านโคกแสง ผลการวิจัย พบว่า การนิเทศภายใน การติดตามและประเมินผล การดำเนินงานพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ พบว่า (1) ครูสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ (2) ครูสามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ (3) ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมของครูในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหลังได้รับการพัฒนาสูงกว่าก่อนได้รับการพัฒนา

ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ผู้บริหาร และครูควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องตามค่านิยมหลัก 12 ประการ สำหรับนักเรียนอย่างจริงจังเป็นระบบและต่อเนื่อง มีการส่งเสริมนักเรียนได้เข้าร่วมประกวดโครงการเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ ที่หน่วยงานต่างๆ ที่จัดประกวดหรือแข่งขันให้มากขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และได้มีโอกาสในการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้กับผู้เข้าร่วมแข่งขัน
- 1.2 การพัฒนาการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องตามค่านิยมหลัก 12 ประการ สำหรับนักเรียน ควรมีระยะเวลาในการดำเนินโครงการพอสมควร เพราะค่านิยมหลัก 12 ประการเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับเจตคติ ค่านิยม และการให้ความร่วมมือของนักเรียน
- 1.3 การนิเทศติดตามผลควรใช้วิธีการนิเทศที่หลากหลายจะสามารถพัฒนาบุคลากรให้เกิดความกระตือรือร้นในการพัฒนากิจกรรมที่สอดคล้องตามค่านิยมหลัก 12 ประการ สำหรับนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น และดำเนินการนิเทศติดตามผลอย่างเป็นระบบ จะทำให้การจัดกิจกรรมที่สอดคล้องตามค่านิยมหลัก 12 ประการ สำหรับนักเรียนมีประสิทธิผลมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 การพัฒนาการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องตามนิยามหลัก 12 ประการ สำหรับนักเรียนควรควบคู่กับการพัฒนาบุคลากรเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมของครู และนักเรียน

2.2 ควรพัฒนารูปแบบของกิจกรรมที่สอดคล้องตามนิยามหลัก 12 ประการ สำหรับนักเรียน ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย และจัดให้สอดคล้องกับเป้าหมาย และความต้องการของชุมชน หรือหน่วยงานอื่นๆ

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี